

3. Даниленко В.Н. Централизиция и децентрализиция в правовом регулировании общественно-трудовых отношений Проблемы совершенствования законодательства о труде и социальном обеспечении (Межвузовский сборник научных трудов). Свердловск : СЮИ, 1983. С. 17-26.
4. Пилипенко Ю.П. Локальне правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2007. Вип. 46. С. 144-151
5. Кондратьев, Р. И. Сочетание централизованного и локального правового регулирования трудовых отношений [Текст] : монограф. Львов : Вища школа, 1977. 150 с.
6. Про оплату праці. Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР Відомості Верховної Ради України від 25.04.1995 1995 р. № 17. стаття 121.
7. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. ст. 141.
8. Кодекс законів про працю України. Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971. 1971 р. Додаток до N 50.
9. Про прожитковий мінімум. Закон України від 15.07.1999 № 966-XIV Відомості Верховної Ради України від 24.09.1999 1999 р. № 38. стаття 348.
10. Шевелев К. Є. Щодо питання визначення методів правового регулювання оплати праці Форум права. 2011. № 3. С. 858-861

УДК 347.513

Фролова І. В.,
здобувач МАУП

ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДІВ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

У статті проаналізовано види адміністративно-правових відносин у сфері функціонування судів у цивільному судочинстві. Наведено авторський перелік видів таких відносин. Охарактеризовано зміст та сутність кожного із них.

Ключові слова: *види, адміністративно-правові відносини, суди, цивільне судочинство, адміністративне законодавство.*

In the article the types of administrative and legal relations in the field of functioning of courts in civil proceedings are analyzed. The author's list of types of such relations is given. The content and essence of each of them are described.

Key words: *types, administrative-legal relations, courts, civil proceedings, administrative legislation.*

В ході функціонування суду цивільного судочинства виникає велика кількість правовідносин, як між учасниками цивільного спору та суддею, так й між працівниками суду щодо підтримання та забезпечення вчинення правосуддя. Оскільки правове регулювання функціонування суду цивільного судочинства проводиться процесуальним, адміністративним, фінансовим та соціальним законодавством, то виокремлення саме адміністративно-правових відносин є ускладненим. Разом з тим, визначення адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві дозволить окреслити й межі адміністративно-правового регулювання та забезпечення, встановлюватиме співвідношення із судовою діяльністю та визначатиме коло залучених суб'єктів.

На науково-теоретичному полі дискусійним є питання тлумачення адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві щодо його приналежності до суспільних відносин, мети вступу та наявності приватних інтересів. Така ситуація негативно впливає на стан дослідження адміністративно-правового впливу на функціонування суду цивільного судочинства щодо застосування та ефективності адміністративно-правових засобів регулювання та забезпечення. Крім того, така ситуація зменшує й рівень практичного розуміння сутності адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві, а отже й застосування норм права, їх поширення на чітке коло суб'єктів, як то лише на працівників апарату суду, суддів, членів Вищої ради правосуддя.

Класифікації потребують види адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві. Різноманіття адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві можливо пояснити різними векторами впливу на судову діяльність, потребою гарантувати незалежність суддівської діяльності. Разом з тим, кожен із видів має власну специфіку, а отже й застосування особливих адміністративно-правових засобів регулювання та забезпечення. Тому, виявлення особливостей кожного із видів адміністративно-правових відносин надалі дозволить провести удосконалення та структурування адміністративного законодавства у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві.

Питання адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві потребує актуалізації в зв'язку із зміною законодавства та соціальних проблем. Разом з тим, вклад у дослідження такого питання попередньо був зроблений наступними науковцями: О. В. Баклан, М. О. Богатирьова, В. В. Галуцько, С. В. Жуков, М. П. Запорожець, О. М. Іванець, А. А. Іванищук, Ю. Ю. Кліменко, С. Р. Леськів, А. М. Макаровець, Х. В. Машталір, В. Ю. Мащук, Г. Я. Наконечна, С. В. Ніколайчук, О. О. Овсяннікова, О. О. Панова, А. І. Педан, А. В. Погорілецька, І. Д. Прошутя, В. В. Салім, О. В. Ул'яновська, Ю. І. Цибульський, Е. О. Шевченко.

Поняття адміністративно-правових відносин у сфері функціонування судів цивільного судочинства безпосередньо пов'язане із загальним розумінням адміністративно-правових відносин. Хоча, таке питання було неодноразово досліджено численними науковцями, проте єдиної думки так і не сформувалося. До прикладу, О. О. Панова вивчаючи питання публічної безпеки, трактує адміністративно-правові відносини, як «суспільні відносини, що виникли на базі юридичного факту, змістом яких є правоздатність та деліктоздатність суб'єктів таких відносин, що разом утворюють механізм організації та правового забезпечення належного функціонування публічної безпеки в державі» [1, с. 145]. Даний підхід є класичним та підкреслює зв'язок адміністративних відносин із правовідносинами та суспільними відносинами, тобто їх соціальне призначення й направленість на забезпечення суспільних потреб. Слід доповнити, що в ході адміністративно-правових відносин, у тому числі в сфері суду в цивільному судочинстві відбувається не лише організація, але й контроль або ж управління. Крім того, адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства підтримуються, як для забезпечення інтересів держави щодо підтримання суду цивільного судочинства, як одного з інститутів влади, так й для забезпечення інтересів суспільства щодо вчинення правосуддя в цивільних справах, так й захисту прав та свобод конкретної особи, чиї цивільні права було порушено. Спірним є визначення змісту адміністративно-правових відносин щодо правоздатності та деліктоздатності, адже наявність першої автоматично визначає й можливість нести юридичну відповідальність. Разом з тим, здатність володіти правами не визначає безпосередню участь в адміністративно-правових відносинах. Тому, змістом адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві варто вважати права та обов'язки їх учасників.

На думку Ю. Ю. Кліменко, адміністративно-правові відносини є видом суспільних відносин, що були «урегульовані адміністративно-правовими нормами, а також забезпечуються та охороняються державною. Учасники таких відносин наділені правами, обов'язками та

зобов'язаннями в публічній сфері, порушення яких призведе до юридичної відповідальності» [2, с. 193]. Вірним є зауваження про регулювання виключно адміністративно-правовими нормами, які не обов'язково мають міститися в одному законодавчому акті. Особливістю адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві можливо вважати наявність додаткових державно-правових гарантій їх проведення, що полягають у залученні додаткових вповноважених органів, як то Національної поліції. В той же час, для обох учасників адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві наявність повноважень в публічній сфері не є обов'язковим. До прикладу, такими повноваженнями не володіє учасник цивільної справи під час подання скарги на діяльність судді. Також, застосування юридичної відповідальності, з урахуванням особливостей національного адміністративного законодавства, не завжди є наслідком невиконання певного обов'язку. У даному випадку, більш доречним є застосування юридичної відповідальності за настання негативних наслідків у вигляді шкоди для прав осіб, авторитету суду, державного бюджету.

Дещо іншого підходу дотримується В. В. Галунько визначаючи адміністративно-правові відносини, як «зв'язки публічного характеру, які формуються під впливом адміністративно-правових норм на діяльність суб'єктів публічного управління. Тобто, норма адміністративного права є абстрактною конструкцією, яка визначає належну поведінку кожного легітимного суб'єкта відносин. Така норма містить обов'язкові для дотримання правила «спілкування» [3, с. 5]. Формулювання «відносини публічного характеру» вказують лише на загальну поінформованість про їх існування, однак не встановлюють наявності соціальної цінності їх існування, а отже й потреби урегулювання правом. Сутність адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві повинна відображати не лише зміст повноважень, але й призначення та завдання їх реалізації. Щодо ролі адміністративно-правових норм, то враховуючи сучасні погляди на розвиток адміністративно-правового регулювання, його сервісного призначення, то адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві мають і заохочуватися, і гарантуватися завдяки дії норм права.

О. В. Баклан зауважує, що адміністративно-правові відносини можливо розуміти, як «взаємозв'язки, що виникають між суб'єктами та об'єктами таких відносин щодо дій (чи утримання від них) компетентних органів публічної влади, унаслідок виникнення яких відбувається регулювання правового становища об'єктів відносин та зворотний вплив на суб'єктів щодо забезпечення їх інтересів» [4, с. 86]. Таке тлумачення вірно визначає сам процес адміністративно-правових відносин. Однак, із його аналізу можливо дійти висновку про наявність кінцевого результату, який забезпечує інтереси суб'єктів. Використання такого підходу є доцільним для цивільно-правових відносин, які виникають із певними приватними та матеріальними цілями. Зі свого боку, адміністративно-правові відносини мають бути постійними, що й гарантує можливість функціонування суду цивільного судочинства. Крім того, мета вступу та перебування в адміністративно-правових відносинах у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві і не повинна відповідати інтересам окремих посадових осіб. До прикладу, адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві щодо контролю за таким функціонуванням мають на меті виявлення правопорушень, однак це не вказує на обов'язковість їх знаходження в ході кожної перевірки.

Зі свого боку Е. О. Шевченко, пропонує тлумачити адміністративно-правові відносини, як «взаємовідносини, що врегулюванні на принципах «потреба—послуга» та виникли у сфері публічного управління й здійснюються в особливому правовому режимі забезпечення законності державою» [5, с. 1119-1120]. Суб'єктом досліджуваних адміністративно-правових відносин обов'язково має бути суд цивільного судочинства. Іншим же суб'єктом може бути, як орган публічної влади незалежно від приналежності до певної гілки влади чи підконтрольності державі, так й недержавна інституція, як то громадська організація чи ЗМІ. Вірним є зауваження про особливий режим законності перебування в адміністративно-правових відносинах відносини у

сфері функціонування суду в цивільному судочинстві, що розкривається через застосування імперативного методу регулювання та постійному внутрішньому контролю.

Тож, можливо дійти висновку, що адміністративно-правові відносини— це забезпечені державним примусом та урегульовані адміністративно-правовими нормами й принципами суспільні відносини, що виникають із суб'єктом владних повноважень у вигляді його посадової особи щодо втілення ним своїх повноважень з метою реалізації, забезпечення та захисту прав й свобод людини та громадянина, інтересів суспільства та держави.

Варто зауважити, що повноцінне дослідження змісту поняття адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства так й не було проведено. Аналізуючи охоронні відносини у діяльності суду, Г. Я. Наконечна тлумачить їх як «управлінські суспільні відносини, однією із сторін яких є суд та які характеризуються застосування державного примусу щодо настання несприятливих особистих та майнових наслідків» [6, с. 157]. Застосування дисциплінарної відповідальності й пов'язаних із нею негативних наслідків, як то переведення на нижчу посаду, звільнення чи догана для суддів чи працівників суду цивільного судочинства варто розглядати, як окремий вид адміністративно-правових відносин. У таких відносинах приймають участь особливі вповноважені суб'єкти, що й наділенні правом застосовувати державний примус. В той же час, для управлінських адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства застосування державного примусу не є властивим й до нього можуть залучатися органи виконавчої влади. Тобто, основним суб'єктом адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства дійсно є суд. Разом з тим, управлінський чи організаційний характер таких відносин визначається уже сутністю повноважень та напрямку діяльності по взаємодії.

В. Ю. Мащук розглядає внутрішньоорганізаційні відносини в судах загальної юрисдикції, протиставляючи їх відносинам з реалізації судової влади та трактуючи, як «поза процесуальні відносини у яких приймають участь працівники суду та які регулюються нормами адміністративного права. Вони мають субсидіарний характер через виникнення не у сфері правосуддя» [7, с. 217]. Судді, беручи участь в судовому цивільному процесі, реалізують покладені на них завдання й повноваження, що можуть й мати не судовий характер, як то щодо примирення сторін або ж вирішення питання виклику судової охорони. Відповідно, опис адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства, як виключно поза процесуальні буде обмежувати їх зміст. Крім того, спірним є й визначення їх субсидіарного характеру, що вказує на другорядність в порівнянні зі відносинами у сфері правосуддя в цивільних справах. Коли ж саме завдяки адміністративно-правовим відносинам можливо створити умови належного функціонування суду цивільного судочинства. Таким чином, виконання адміністративно-правовими відносинами у сфері функціонування суду цивільного судочинства допоміжної чи роз'яснювальної функції ще не означає їх несамостійний чи другорядний характер.

А. І. Педан вважає, що адміністративно-правові відносини є «формою адміністративно-правових зв'язків, які викликані соціальною потребою в комунікації (реалізації моделі поведінки та досягнення справедливого судового рішення) між учасниками (хоча б один із яких наділений владою)» [8, с. 4]. Метою адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства є власне підтримання такого функціонування, його прозорість, зрозумілість, забезпечення матеріально-технічних потреб. Важливим є регулювання досягнення такої мети адміністративно-правовими засобами, що гарантуватиме дотримання норм права та узгодженість діяльності, що і встановлює модель поведінки. Відмінністю адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства є обмеження комунікації органів публічної влади із судом цивільного судочинства, що й стосується обсягу повноважень та зроблено з метою гарантування незалежності та неупередженості діяльності суду.

О. В. Ул'яновська вважає, що державно-службовими відносинами у системі судоустрою є такі відносини, що відносяться до «внутрішньо організаційних, регламентованих адміністративно-правовими та процесуальними нормами, здійснюються професійно та допомагають реалізувати державі завдання в сфері правосуддя» [9, с. 60]. Варто наголосити, що не усі адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства мають внутрішній характер, як у випадку із використанням інформаційних систем або ж надання відповіді на запити громадян чи навпаки витребування інформації від органів публічної інформації. Вимога професійності має бути доповнена й проходженням спеціальної перевірки та постійного підвищення кваліфікації, що поширюється, як на суддів, так й на працівників суду цивільного судочинства. Крім того, для адміністративно-правових у сфері функціонування суду цивільного судочинства, що склалися між двома вповноваженими суб'єктами може бути характерною ієрархічність взаємозв'язків, як то між апаратом суду та Державною судовою адміністрацією.

Вивчаючи правове регулювання доброчесності суддів С. В. Жуков визначає адміністративно-правові відносини у даній сфері, як «відносини відкритого характеру щодо підтримання функціонального стану судової системи, які спрямовані на реалізацію мети адміністративно-правового регулювання за допомогою правових засобів» [10, с. 123]. Таке визначення ілюструє багатогранність адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства та їх можливість вплинути на стан державного управління, економіки чи політики загалом. Дослідження фактичних адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства вказує на наявність розходжень у адміністративно-правовому регулюванні та способах втілення норм права, що означає застарілість закріпленої моделі поведінки. Тобто, адміністративно-правові норми щодо функціонування суду цивільного судочинства, як засіб регулювання поведінки в межах адміністративно-правових відносин мають постійно вдосконалюватися.

Слід констатувати, що адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду в цивільному судочинства — це урегульовані адміністративно-правовими нормами відносини, які складаються з приводу здійснення державного та самоврядного судового правового впливу на діяльність суддів та працівників суду цивільного судочинства з метою упорядкування такої діяльності для безперешкодного вчинення незалежного та неупередженого правосуддя в цивільних справах.

Досліджуючи адміністративно-правове регулювання місцевих загальних судів І. Д. Прошута визначає наступні відносини адміністративного характеру у даній сфері: «щодо створення, проведення реорганізації чи ліквідації суду; добору та підвищення кваліфікації суддів; притягнення до юридичної відповідальності; проведення судового управління; проходження державної служби в органах судової системи; контролю й нагляду за діяльністю суддів; забезпечення безпеки для працівників суду й суддів; діяльності органів допоміжного характеру в судовій системі [11, с. 170]. Тобто, адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства, на думку автора, виникають щодо кожного окремого інституту висвітленого в законодавстві, як то робота працівників апарату суду, діяльність ДСА, ВРП, Служби судової охорони, проведення конкурсу на посаду судді чи притягнення його до дисциплінарної відповідальності. Разом з тим, деякі з виділених видів об'єднані спільними цілями чи суб'єктами. До прикладу, судове управління здійснюється у тому числі тими особами, що проходять державну службу в судових органах. Крім того, не зрозумілим є критерій виділення адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства, що робить перелік невичерпним. Класифікація адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства повинна відображати специфіку діяльності кожного із залучених суб'єктів та їх вплив на суд цивільного судочинства, періодичність або ж постійність таких відносин.

А. М. Макаровець пропонує розглядати адміністративно-правову діяльність органів судової влади, як таку що направлена на «організацію, фінансування, технічне, кадрове та інформаційне забезпечення дії суду, його безперервності та своєчасності» [12, с. 2]. Адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства щодо кадрового забезпечення стосуються проведення відбору кандидатів на посади суддів чи державних службовців, працівників правоохоронних органів, а також їх наступного щорічного оцінювання чи атестації, підвищення кваліфікації або ж звільнення через виявлену професійну некомпетентність. Адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства щодо організації можливо розподіляти на ті, які проводиться органами судового управління, а отже їх змістом буде визначення порядку функціонування суду, взаємодії із громадськістю, дотримання правил діловодства. Зі свого боку, внутрішні організаційні адміністративно-правові відносини виникають між судьями та працівниками суду цивільного судочинства й апаратом суду, головою такого суду. Разом з тим, спірним є включення до переліку адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства, відносин щодо технічного забезпечення, адже таке проводиться завдяки застосування економічних та матеріальних ресурсів. Більш доречним було б залучення такої діяльності до матеріально-фінансових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства.

Дещо інший підхід використовує А. А. Іванищук, вказуючи, що адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства складаються щодо «реалізації адміністративних процедур; встановлення правового статусу суддів; організаційно-кадрової роботи; навчання та перепідготовки суддів й державних службовців; притягнення до адміністративної відповідальності; проведення управління судом; проведення контролю судової гілки влади; взаємодії зі ЗМІ; організації суддівського самоврядування; охорони судових та адміністративних приміщень; заохочення праці в судових органах; проведення технічних та матеріальних операцій для забезпечення судової системи; особливостей заохочення й дисциплінарної відповідальності суддів і державних службовців апарату судів; особливостей адміністративної відповідальності у сфері діяльності судів [13, с. 122–123]. Кадрове забезпечення, матеріально-технічне забезпечення, а також створення суддівського самоврядування можливо розглядати в межах єдиних організаційних адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства, що пояснюється направленістю таких видів діяльності та узгодженням функціонування суду цивільного судочинства, усунення будь-яких поза правових перешкод для реалізації правосуддя в цивільних справах. В той же час, взаємодію зі ЗМІ можливо розглядати, як складову і контрольних, й інформаційних адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства, адже у них реалізується, як право на громадський контроль, так й право на гласність та прозорість судового процесу в цивільних справах. Заохочення праці в судових органах відбувається за допомогою адміністративно-правових заходів щодо підвищення заробітної плати, надання премій, нагород. Наведені адміністративно-правові заходи реалізуються залежно від потреби й конкретної ситуації, а також можуть належати до трудових відносин, відносин щодо соціального захисту, що унеможливорює формування окремого виду адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства.

В. В. Салім пропонує розподіляти адміністративні правовідносини, що виникають із господарськими судами залежно від суб'єктного складу на «двосторонні та багатосторонні». До останніх відносяться відносини між «позивачами та іншими учасниками судового процесу; місцевим судом та апеляційним й касаційним». Крім того, виділяються «представницькі адміністративно-правові відносини, змістом яких є представлення інтересів суду у відносинах з органами публічної влади головою такого суду» [14, с. 135]. Залежно від змісту відносин із органами публічної влади, можуть виникати інформаційні, контрольні, наглядові або ж фінансові адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства.

Виконання головою суду представницької функції не визначає спільність усіх відносин, адже такі можуть мати різні цілі чи тривалість. Однак, варто погодитися із поділом на двосторонні та багатосторонні адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства, що підкреслює варіативність їх учасників. Так, багатосторонніми можуть бути адміністративно-правові відносини у сфері функціонування суду цивільного судочинства щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності, участь яких беруть суддя чи працівник апарату суду цивільного судочинства, члени Дисциплінарної палати, скаржник та за потреби свідки чи експерти.

На думку М. П. Запорожець, адміністративно-правові відносини у судах слід класифікувати на підставі питань, для вирішення яких вони виникають, як то: «щодо кадрового забезпечення; державно-службові; охоронні; контрольні; надання відповіді на звернення громадян; та інші (ведення діловодства та архівів)» [15, с. 18]. Оскільки державно-службові відносини виникають щодо надання відповідей на запити громадян, ведення діловодства, контролю й нагляду, то й визначення їх, як окремих є недоречним. Для класифікації адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду цивільного судочинства важливим є охоплення усіх видів діяльності, що спрямовані на підтримання можливості вчиняти правосуддя в цивільних справах, а не лише окремих повноважень апарату суду чи Вищої ради правосуддя.

Тож, на основі проведеного дослідження, можливо дійти висновку, що до видів адміністративно-правових відносин у сфері функціонування суду в цивільному судочинстві залежно від напрямку діяльності слід віднести:

1. Адміністративно-правові відносини у сфері функціонування судів у цивільному судочинстві щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності;
2. Інформаційні адміністративно-правові відносини у сфері функціонування судів у цивільному судочинстві;
3. Фінансові адміністративно-правові відносини у сфері функціонування судів у цивільному судочинстві;
4. Організаційні адміністративно-правові відносини у сфері функціонування судів у цивільному судочинстві;
5. Контрольно-наглядові адміністративно-правові відносини у сфері функціонування судів у цивільному судочинстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Панова.О.О. Зміст адміністративно-правових відносин у сфері забезпечення публічної безпеки. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 2. С.144-146
2. Кліменко Ю. Ю. Поняття та особливості правових відносин, що виникають у сфері адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері праці. Актуальні проблеми права: теорія і практика, 2018. № 1 (35). С. 189-195
3. Галуцько В. В. Адміністративно-правові відносини: алгоритм дослідження суспільних відносин. Наукові записки Кіровоградського державного університету, 2017. № 1. С. 4-11
4. Баклан О. В. Про поняття, різновиди та структуру адміністративно-правових відносин. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України, 2018. № 14. С. 95-102
5. Шевченко Е. О. Визначення поняття адміністративно-правових відносин з урахуванням пріоритетного значення та ролі в них суб'єкта адміністративного права (наприкладі адміністративного суду). Форум права, 2011. № 1.С. 1116–1122
6. Наконечна Г. Я. Охоронні адміністративно-правові відносини за участю судів. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2014. № 26. С. 155-158

7. Машук В. Ю. Адміністративні правовідносини в діяльності судів загальної юрисдикції. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, 2014. № 1. С. 212-220
8. Педан А. І. Адміністративно-правові відносини у сфері виконавчого провадження в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право/Науково-дослідницький інститут публічного права К., 2019. 19 с.
9. Ул'яновська О. В. Державно-службові відносини в системі судоустрою: теоретичні питання. Право і суспільство, 2014. № 4. С. 56-61
10. Жуков С. В. Шляхи вдосконалення адміністративно-правового забезпечення доброчесності суддів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції, 2019. № 1. С. 122-124
11. Прошутя І. Д. Адміністративно-правові відносини у сфері функціонування місцевих загальних судів в Україні. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ, 2014. № 3 (66). С. 162-173
12. Макаровець А. М. Адміністративно-правовий статус апарату суду в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Суми, 2018. 216 с
13. Іванишук А. А. Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2017. 466 с
14. Салім В. В. Поняття і зміст адміністративно-правового статусу господарських судів. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія», 2017. № 4. С. 128-137
15. Запорожець М. П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих загальних судів України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.07 - теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право/НУВС. Х., 2004. 20 с.